

Codi de Bon Govern

Aprovat a Barcelona. Setembre 2015

A. PREÀMBUL

B. PRINCIPIS GENERALS D'ACTUACIÓ

C. ACTUACIÓ INDIVIDUAL DELS MEMBRES DELS ÒRGANS DE GOVERN I DIRECCIÓ

1. Dedicació
2. Confidencialitat
3. Lleialtat
4. Gestió de conflicte d'interessos
5. Oportunitats de negoci
6. Interacció amb la resta dels membres dels Òrgans de Govern

D. ACTUACIÓ DELS ÒRGANS DE GOVERN I DIRECCIÓ

1. Direcció estratègica
2. Seguiment de la gestió
3. Transparència i rendiment de comptes

E. SOBRE EL FUNCIONAMENT DELS ÒRGANS DE GOVERN I DIRECCIÓ

L'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu és una institució sense afany de lucre que forma part de l'Església. Te caràcter internacional i desplega la seva activitat a través de centres, fundacions i comunitats religioses. La integren centres plurals amb un compromís social compartit amb moltes d'altres institucions de caràcter públic, eclesial o privat, amb les que existeix una afinitat en la motivació i una visió compartida.

La Carta d'Identitat de l'Orde recull els fonaments essencials que configuren el Carisma Hospitalari de l'Orde, així com els principis i valors que l'il·luminen.

La Missió de l'Orde consisteix en evangelitzar el món del dolor i del patiment a través de la promoció d'obres i organitzacions sanitàries i socials, que ofereixen una atenció integral a la persona.

El Carisma de l'Orde que ha orientat la seva actuació des del seu fundador és l'**HOSPITALITAT**. És, des de l'opció per aquest valor i el seu desenvolupament que, els qui integren la Família Hospitalària, contribueixen al desenvolupament i al benestar de la societat.

A partir de l'**HOSPITALITAT** de Sant Joan de Déu, valor per excel·lència de l' Orde, s'expressen la resta de valors assumits per tots els centres de l'Orde Hospitalari al món:

Qualitat

Respecte

Responsabilitat

Espiritualitat

L'**Hospitalitat** s'expressa a través de la **qualitat** que és la base essencial del servei i de la gestió. La qualitat es tradueix en **respecte** per totes les persones que venen als nostres serveis i als nostres centres. El respecte és, per altra banda, la condició indispensable per poder actuar de manera hospitalària en tot el que te a veure amb l'acollida i l'acompanyament.

Acollir amb respecte a l'altre implica la **responsabilitat**, criteri fonamental per al nostre servei i gestió seguint fidelment els ideals de Sant Joan de Déu basats en la justícia, l'ètica i la sostenibilitat.

Finalment, des de el conjunt dels valors abans expressats, es projecta el valor de l'**espiritualitat** per acompanyar a cada persona en la seva recerca de significat, transcendència o expressió religiosa.

L'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu, en l'àmbit de la Província d'Aragó-Sant Rafael, es regeix pel **Reglament General dels Centres de la Província**, on es recullen les normes bàsiques d'organització i funcionament del model de Govern de la Província en relació als seus centres. El Reglament regula els diferents Òrgans de Govern i Direcció de la Província (Capítol Provincial, Superior Provincial, Consell Provincial, Junt de Govern Provincial, Comitès de Direcció dels centres, Gerent del centre) així com una referència finals a les fundacions.

Els anomenats Òrgans de Govern i Direcció de la Província, més enllà de les regles organitzatives del Reglament General de Centres, han d'alinejar la seva actuació de manera que la Institució compleix la seva Missió i procurant, alhora, que les seves actuacions, en tot moment, es fonamentin en els valors i principis que la inspiren. L'establiment del present Codi de Bon Govern permet aquesta finalitat, integrant els valors i els principis propis de l'Orde amb els criteris i les orientacions contemporànies que s'exigeix a les organitzacions sanitàries, socials i docents, fites rellevants de transparència i bon govern corporatiu.

Per tant, el present Codi de Bon Govern passa a integrar-se en el cos reglamentari de la Província, i serà exigible el seu coneixement, la seva aplicació, i l'irrenunciable compliment per a tots i per a cadascun dels seus membres que integren ara i en el futur els diferents Òrgans de Govern i Direcció. Els Gerents i els Directors juntament amb els seus Comitès de Direcció, són els responsables de la seva adaptació i la seva aplicació en tots els centres i les fundacions de la Província.

B. PRINCIPIS GENERALS D'ACTUACIÓ

La Missió de l' Orde es fonamenta en principis que adquireixen, a la Carta d'Identitat, el caràcter de guia que estableix els objectius i criteris ètics per a la reflexió i la pràctica hospitalària diària de Germans i Col·laboradors.

1. El **respecte a la dignitat de la persona**, sent la dignitat inherent a l'ésser humà, pel que tots els homes i les dones són iguals i mereixen igual consideració i respecte. Tractar a un ésser humà respectant la seva dignitat també significa no cosificar-lo, així com considerar-lo des de el respecte, un ésser autònom i responsable d'ell mateix.
2. El **respecte a la vida humana** en el sentit que l' Orde entén la vida com un do i un bé fonamental, i considera que aquesta no pot veure's subordinada a cap altre bé; s'orienta a la protecció de les persones amb discapacitats físiques, sensorials, mentals i psicològiques, així com en les accions que ajuden a superar la misèria, la fam i la malaltia a persones immerses en la pobresa. En aquest àmbit, l'Orde promou el seu posicionament respecte al dilema ètic entorn l'obligació i els límits en promoure i conservar la pròpia vida, i entre altres qüestions, sobre el principi i el final de la vida.
3. La **promoció de la salut i la lluita contra el dolor i el patiment** orientades tant al deure de vetllar per la promoció de la salut de la població en el seu conjunt com la de vetllar pels millors interessos de les persones ateses, incloent el seu dret a assumir responsablement i d'acord amb les seves creences o el seu sentit de la vida, el moment de mort així com de disposar de cures pal·liatives per a minimitzar el patiment i oferir un acompanyament humà adequat.
4. **L'eficàcia i la bona gestió** vetllant per una administració i una gestió eficaces i eficients dels recursos; per conscienciar a la població que els recursos sanitaris i socials no poden ser considerats com consum si no com una inversió de recursos necessaris; per orientar la Institució hospitalària cap a la recuperació de la persona integralment considerada; per invertir en crear un clima humà i humanitzador que millori les condicions dels professionals i vetlli per la eficiència en l'ús de recursos, i per tenir presents en tot moment els drets i els deures de les persones (malaltes, usuàries, familiars i col·laboradores).
5. La **nova Hospitalitat** guia també la Missió hospitalària amb respecte als països i als col·lectius més desfavorits. La justícia i la caritat com a virtuts cristianes són el fonament de les accions del voluntariat i de la solidaritat de l'Orde expressades en accions de voluntariat, gratuïtat, agermanament, complementarietat, cooperació, integració personal, preparació, associacionisme o altres formes de suport i de col·laboració solidàries.
6. **Evangelització, inculturació i missió**, que són la síntesi dels principis que relacionen la pràctica hospitalària amb la vocació pròpia de la Iglesia. La evangelització com a testimonis, l'ensenyament i l'apropament de la Bona Nova de Jesucrist; la inculturació com la traducció de l'Evangeli a les diferents cultures, i la missió com el compromís amb el carisma de l'Orde.

C. ACTUACIÓ INDIVIDUAL DELS MEMBRES DELS ÒRGANS DE GOVERN I DE DIRECCIÓ

La incorporació als Òrgans de Govern i Direcció de l'Orde suposa una comunió individual amb els principis generals d'actuació referits en l'anterior apartat i que han d'inspirar la seva actuació. Els seus membres respectaran i ajustaran el seu comportament a les següents pautes de conducta:

1. Dedicació

Primer. Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció han de desenvolupar activa i responsablement les tasques que els hagin estat encomanades.

Segon. Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció, han de participar activament en els reunions de d'aquests Òrgans i en els seus debats, aportant els seu coneixement i la seva experiència, i facilitant la presa de **decisiones responsables**.

Tercer. Els Òrgans de Govern i Direcció, han de vetllar per l'assistència continuada dels seus components, així com avaluar les seves actuacions i el seu compromís amb els objectius i els resultats previstos així com preveure el seu recanvi davant les absències reiterades sense justificació.

Quart. Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció, assumeixen el deure d'adquirir els coneixements necessari i complementaris per a poder dur a terme la seva tasca correctament.

Cinquè. Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció tenen dret a que els sigui facilitada, així com el deure, de demanar la informació necessària per al correcte exercici del càrrec.

2. Confidencialitat

Sisè. Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció han de mantenir el secret de tota aquella informació o dades que rebien en el desenvolupament de les seves funcions, ja sigui relacionada o no amb l'Orde, abstenint-se de fer ús directe o indirecte adreçat a obtenir un benefici o avantatge particular, aquest deure de secret es manté actiu, fins i tot després del cessament en el càrrec i, fins i tot, en cas de desvinculació de l'Orde.

3. Lleialtat

Setè. Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció, actuaran en tot moment en defensa dels interessos dels centres i les fundacions de l'Orde.

Vuitè. Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció han d'oposar-se a tot aquell acord contrari a la Llei, a la Carta d'Identitat de l'Orde i al Reglament de Centre de la Província. En tot cas han de vetllar per a que totes les decisions que adopti l'Òrgan de Govern i Direcció s'ajustin a precepte.

Novè. Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció han d'abstenir-se de provocar despeses innecessàries en la gestió ordinària i en l'execució de les inversions que realitzi l'Orde.

4. Gestió del conflicte d'interessos

Desè. Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció han d'abstenir-se de participar en les deliberacions i en les votacions respecte qualsevol afer en el que pugui existir concurrència amb un interès particular i propi. S'equipara a l'interès personal, a l'efecte d'apreciar l'existència d'un conflicte d'interessos, en les següents situacions:

- a. en cas que es tracti d'una persona física, del cònjuge, d'altres persones amb qui s'estigui especialment vinculat per llaços d'afectivitat, dels seus parents en línia recta sense limitació i en línia colateral fins el quart grau de consanguinitat o el segon d'afinitat,

- b. i el de les persones jurídiques no integrants de la Província, en les que s'exerceixin funcions d'administració o amb les que se constitueixi, directament o mitjançant una persona interposada, una unitat de decisió, d'acord amb la legislació mercantil.

Onzè Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció, i les persones físiques o jurídiques vinculades a ells en els termes previstos en l'apartat anterior, com a criteri general:

- a. no mantindran relació professional o laboral retribuïda per l'Orde, excepte en aquells casos en que la natura del nomenament d'acord amb el Reglament General de Centres impliqui necessàriament que allò sigui així,
- b. no poden participar en societats constituïdes o participades per l'Orde,
- c. no poden establir contractes de compravenda o arrendament de béns immobles o de béns mobles de extraordinari valor, de préstec de diners, ni de prestació de serveis a l' Orde.

Aquestes nomenades situacions podran ser objecte d'excepció si pel Òrgan de Govern i Direcció, s'acredita de manera suficient que l'interès de l'Orde ha estat contemplat de manera prioritària.

Dotzè. En cas que els membres dels Òrgans de Govern i Direcció, tinguin dret a percebre una remuneració de l'Orde pel desenvolupament d'una activitat diferent de la pròpia del càrrec, haurà d'estar subjecta als següents principis:

- a. la remuneració no podrà ser superior, en cap cas, a la que sigui habitual o raonable, segons les normes pròpies dels Col·legis professionals o les fixades pel mercat,
- b. la remuneració en cap cas podrà establir-se mitjançant contractes blindats de prestació de serveis per temps, remuneració o indemnització.

5. Oportunitat de negoci

Tretzè. Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció, no podran beneficiar-se de les oportunitats de negoci que hagin conegut per raó del seu càrrec.

Catorzè. Els membres dels Òrgans de Govern i Direcció, s'abstindran de donar un ús particular als béns i drets de l'Orde.

6. Interacció amb la resta dels membres dels Òrgans de Govern

Quinzè. En la seva interacció amb la resta de membres dels Òrgans de Govern i Direcció, cadascú d'ells durà a terme la seva participació amb ple respecte a:

- a. la tolerància, el reconeixement i el respecte dels punts de vista i experiència,
- b. la contribució positiva en la presa de decisions,
- c. l'equilibri entre l'arrelament a la tradició de l'Orde i la necessària innovació,
- d. la facilitació de la comunicació,
- e. l'assumpció d'un codi de conducta educat, respectuós, disciplinat i responsable,
- f. la capacitat d'enfrontar conflictes interns de manera objectiva, obertament, y d'actuar amb celeritat en aquests casos.

D. ACTUACIÓ DELS ÒRGANS DE GOVERN

Setzè. Als Òrgans de Govern i Direcció, els correspon exercir el govern i direcció de l'Orde en els seus diferents nivells exercint les diferents atribucions recollides en el Reglament General de Centres, i en conseqüència han d'orientar la seva actuació als objectius que són propis de l'entitat . Per això, com a premissa inicial els Òrgans de Govern de l'Orde actuessin en tres eixos:

1. direcció estratègica, a partir dels plans que desenvolupin fonamentats en la missió de la Institució i mitjançant els valors i principis continguts en la seva Carta d'Identitat,
2. avaluació i seguiment de la gestió,
3. verificació de la transparència i rendiment de comptes de la Institució en sentit ampli.

1. Direcció Estratègica

Dissetè. Els Òrgans de Govern i Direcció realitzen l'orientació global de l'activitat de l'Orde, assumint la seva direcció estratègica general. Per això els Òrgans de Govern i Direcció han de:

- a. conèixer la Missió de l'Orde i procurar que aquesta sigui prou coneguda per totes les persones vinculades,
- b. harmonitzar els interessos generals de l'Orde amb la desitjable autonomia de gestió dels diferents centres que la componen,
- c. ajustar la seva actuació a la naturalesa d'organització sense afany de lucre,
- d. avaluar, aprovar i seguir els plans estratègics amb la periodicitat adequada,
- e. dur a terme un seguiment de l'activitat assistencial, del nivell de qualitat i seguretat, dels resultats econòmics, del clima intern i de la percepció de la ciutadania a la qual presta els seus serveis,
- f. equilibrar els principis de viabilitat econòmica i sostenibilitat dels centres amb el valor central d'hospitalitat i la vocació de prestació de serveis derivada de la Carta d'Identitat,
- g. preservar una convivència ètica entre l'activitat pública i la privada,
- h. exercitar la seva actuació ajustant-la a el desenvolupament i evolució de la Província de manera corresponsible amb la resta d'òrgans de govern i direcció,
- i. garantir la cooperació amb la resta de centres de l'Orde,
- j. garantir la cooperació amb la resta d'operadors, sense perjudici de la preservació de la independència dels centres de l'Orde.

2. Seguiment de la Gestió

Divuitè. Amb caràcter general a tot l'Orde, i de manera especial en l'àmbit concret dels Òrgans de Govern i Direcció de cada centre, es durà a terme un seguiment de la gestió fonamentat en els següents criteris i recomanacions:

- a. La gestió dels centres ha de garantir la Missió de donar una assistència integral a les persones a les que prestem servei i la sostenibilitat dels mateixos. Aquest equilibri en la gestió s'aconsegueix mitjançant:
  1. una adequada retribució i formació dels professionals,
  2. l'obtenció i utilització dels recursos necessaris,
  3. l'adequació tecnològica,
  4. una contínua promoció de la humanització, i

5. una identificació i adaptació a les necessitats de l'entorn i la innovació necessària per donar una resposta adequada.

Això requereix garantir la professionalitat -entesa com a capacitat tècnica i humana coherent amb la filosofia de centre i la professió mateixa- i la competència tècnica, que suposa una actualització dels professionals amb les noves aportacions de la ciència, la tecnologia i les humanitats.

- b. La Missió de l'Orde s'ha d'expressar amb els **instruments organitzatius** adequats. Amb independència de l'estructura organitzativa de la Província recollida en el seu Reglament General, s'ha de procurar:
  1. que es dediquin espais a atendre i valorar la pluralitat,
  2. que es promogui la delegació i la participació,
  3. que es compleixi el principi de subsidiarietat,
  4. que es combini el dret canònic i de el dret propi de l'Orde amb noves formes jurídiques adequades a cada temps i espai,
  5. que tota l'Organització -direcció, llocs intermedis i serveis assistencials i no assistencials-treballi en equip, i
  6. que es promoguin els agermanaments entre centres com a fórmula de solidaritat i el suport mutu entre els centres de la Província, així com entre aquests i altres de la Orde.
- c. La **política de personal** s'assenta en dos pilars:
  1. en tant que entitat sense ànim de lucre, la política de personal es regirà per criteris de justícia social, i això implica:
    - 1.1. vetllar per una adequada comunicació entre els treballadors, establint canals internivell adequats,
    - 1.2. respecte a l'associació sindical,
    - 1.3. selecció i contractació de personal seguint criteris de qualificació tècnica i humana,
    - 1.4. vetllar per la seguretat i estabilitat en l'ocupació, així com per un sistema salarial just i unes condicions laborals motivadores.
  2. com a institució eclesial, es respectessin els valors de l'Orde, i això implica:
    - 2.1. compartir, ensenyar i transmetre valors,
    - 2.2. aconseguir una integració d'elements culturals conjunts, i
    - 2.3. fomentar una cultura de pertinença a el centre, la Província i l'Orde.
- d. La **política econòmica i financera** de l'Orde es fonamenta en l'absència d'ànim de lucre i en la no acumulació de riquesa. Això s'aconsegueix mitjançant un equilibri financer que garanteixi la sostenibilitat dels centres i la transparència en la gestió.
- e. La **responsabilitat social** de la Institució suposa adoptar mesures per cuidar el servei a la societat. Per això:
  1. es respectarà i aplicarà la legislació vigent,
  2. s'adoptarà el compromís de la doctrina social de l'església i de la justícia social en l'assignació dels recursos,
  3. s'actuarà amb visió universal dels problemes,
  4. es desenvoluparà la funció de denúncia, aportant suggeriments i orientacions a les situacions que ho exigeixin,
  5. i es promouran activitats d'Obra Social de l'Orde.

- f. Es garantirà la **presència de la societat** en els centres i les fundacions, per això s'articularen vies per fer efectiu / a:
1. la col·laboració amb les associacions d'usuaris, familiars i altres grups d'interès,
  2. afavorir la valuosa aportació dels donants i mecenes,
  3. l'evolució a nous models de voluntariat,
  4. la creació amb l'Església local d'un projecte pastoral conjunt,
  5. i l'establiment de relacions fluides amb l'Administració Pública basades en l'honestedat, claredat i transparència.
- g. Es potenciarà la formació continuada, focalitzada en la necessitat de disposar de coneixement actualitzat que permeti donar resposta adequada a persones i societat; això requereix:
1. que el missatge filosòfic es transmeti amb mitjans, mètodes i tècniques actuals,
  2. i que es coneguin les noves malalties, i manifestacions de la forma d'emmalaltir, els nous problemes familiars, les noves necessitats socials i les noves formes d'insolidaritat.

3. Transparència i rendiment de comptes

Dinovè. Els Òrgans de Govern i Direcció, han de promoure un estil de comunicació obert i facilitador de la transparència. Aquesta actuació es projectarà tant externament com internament, procurant en aquest segon cas un coneixement veraç de les relacions entre els centres i d'aquests amb la Província.

Vintè. Els Òrgans de Govern i Direcció, impulsessin en els seus respectius àmbits l'adopció de mesures que afavoreixin un coneixement suficient de la Institució i de la seva activitat, especialment en allò referit a la consecució de la Missió, a l'aplicació de recursos i als resultats de la seva activitat.

Vint-i-unè. Els Òrgans de Govern i Direcció, han de promoure l'arrelament al territori on actuen els centres, fomentant mecanismes d'informació a la ciutadania i de la devolució de la valoració per la mateixa.

Vint-i-dosè. Els Òrgans de Govern i Direcció, han de ser sensibles als interessos dels professionals i procurar que la Institució disposi de canals de comunicació i participació adreçats a ells.

E. SOBRE EL FUNCIONAMENT DELS ÒRGANS DE GOVERN

Vint-i-tresè. Els elements essencials del funcionament dels diferents Òrgans de Govern i Direcció de la Província, es troben recollits en el Reglament General de Centres, En qualsevol cas els diferents òrgans de la Província hauran de proposar totes les millores que considerin oportunes del reglament en nom d'un funcionament més àgil i eficaç dels mateixos.

Vint-quatrè. Els Òrgans de Govern i Direcció, han d'establir mecanismes d'informació per als nous membres, que atenguin els paràmetres rellevants (històrics, econòmics i estratègics) de l'Orde i de les funcions i activitat concreta de l'òrgan.

Vint-i-cinquè. Els Òrgans de Govern i Direcció podran establir mecanismes d'autoavaluació, que es fonamenten en enquestes sobre l'assoliment dels seus objectius, que es posaran en comú i a debat, amb el propòsit de millorar a partir del coneixement de l'activitat realitzada i la percepció obtinguda en relació a aquesta.

* El present Codi de Bon Govern ha estat elaborat amb el suport de la Fundació Unió Catalana d'Hospitals i les aportacions dels membres dels Equips de Direcció dels centres i les fundacions de la Província d'Aragó - Sant Rafael. Impulsat per la Junta de Govern Provincial ha estat aprovat en la data assenyalada.

** A través de la Junta de Govern Provincial es podrà proposar la seva renovació o inclusió de modificacions quan això es valori necessari.

Provincia de Aragón - San Rafael

Cúria Provincial · Dr. Antoni Pujadas, 40
08830 Sant Boi de Llobregat · Barcelona
Tel. 93 630 30 90 · Fax 93 654 36 09
curia@ohsjd.es · www.ohsjd.es